

NEZÁVISLÝ ČTVRTLETNÍK SPOLKU
K A M E N I C K O

PRO VÁS / S VÁMI / O VÁS

PODZIM / ZIMA 2023

ROZHOVOR SE STAROUSEDLÍKY Z LÁDVÍ

/

CHOV KONÍ VE DVOŘE

/

KRAJINA A VODA – VĚČNÁ TÉMATA

/

POHLEDY ODJINUD

Úvodník

Vážení čtenáři,

otevíráte již čtvrté letošní Kamenicko. Listopad si letos s opadáváním listů dal na čas, takže sluneční paprsky kouzlily všude samé zlato. Podzimní sváteční dny minuly, nastává advent. Svatý Martin k nám letos nedorazil na bílém koni. Před námi jsou nejkrásnější svátky roku, ale i pár významných výročí spjatých s kulturou našeho národa. Na Karla Čapka a jeho úmrtí o Vánocích 1938 v ponuré atmosféře předválečného Československa budeme vzpomínat letos už po osmdesáté páté. Před 100 lety (1923) dopsal Karel Čapek svůj román Krakatit, jehož tématem je zneužití vědy proti lidstvu. Přesně 400 let (1623) uplynulo letos ode dne, kdy Jan Amos Komenský dokončil první verzi rukopisu díla Labyrint světa a ráj srdce. Psal ho i v exilu, kam odešel v roce 1628, tedy před 395 lety. Zase jedno smutné polokulaté výročí.

Pro nás ve spolku Kamenicko byly měsíce září, říjen i listopad radostné. Společně s vámi jsme v září vyrobili krmítka a o měsíc později jsme se potkali s Jiřím Peňásem, autorem série cestopisných črt Výpravy. Věříme, že jste si obě akce užili stejně jako my. V listopadu jsme dostali oficiální zprávu, že v říjnu bylo zahájeno řízení ve věci rozšíření památkové ochrany na celou plochu zámeckého parku ve Štíříně.

Jedním z témat, kterému se věnujeme v tomto čísle, je příroda a krajina Kamenicka. Často se o ní v různých brožurách píše jako o „bráně do Posázaví“. Nejsou to planá slova! Odráží se v nich její unikátní zvlněný terén, geomorfologická stavba, ale i porosty stromů, mnohdy staletých, které ji krásí. Naštěstí není ohrožena výstavbou dálnice či železničního koridoru, tedy celospolečenským zájmem, kterému se lze bránit jen se značným úsilím. Ve Velkých Popovicích o tom vědí své. K zániku krajiny Kamenicka ale může dojít velice brzy, pokud ji nezačneme vnímat jako jedinečnou a nenahraditelnou (nejen) estetickou hodnotu.

Děkujeme všem, kteří v průběhu letoška vnímali a podporovali naše snahy. Všem lidem dobré vůle přejeme pokojné vánoční a novoroční svátky. Možná si je zpřijemníte některým z klasických děl Karla Čapka, nebo sáhnete po knižní novince – pokračování Výprav Jiřího Peňáse, případně se po letech vrátíte ke Komenského Labyrintu světa. U kávy po svátečním obědě třeba dojde i na Kamenicko. Příjemné čtení!

Michaela Valentová

SPOLEK KAMENICKO

Střípky

Park zámku Štířín pod památkovou ochranou jako celek

Právě to je naší snahou. Přinášíme dobrou zprávu. V říjnu tohoto roku zahájilo Ministerstvo kultury ČR řízení o rozšíření památkové ochrany štířínského zámekového parku na celý areál parku. Reaguje tím na podnět, který podal spolek Kamenicko v únoru a ke kterému se poté připojila i obec Kamenice. Tento administrativní proces může trvat dlouho, důležité však je, že byl zahájen.

Je vyčištěný rybník čistý?

Štědrý den se blíží

A s ním betlém s dřevěnými figurami Svaté rodiny a tři vladařů, kteří přišli pozdravit Ježíška a přinesli mu dary. Kolem nich ovce a velbloudi, vyrobení z bioodpadu, který vozíme do kompostárny. Tušíte už, kde betlém najdete? Na starém Želivci u rybníčku, stejně jako loni. V kompostárně začali s výrobou už začátkem listopadu.

kozlovka

restaurace

Srdečně Vás zveme
do nově otevřené
restaurace Kozlovka,
kde můžete ochutnat
česká i mezinárodní
jídla a výborné
točené pivo.
Rádi Vám
pomůžeme s
přípravou
rodinné nebo
firemní
oslavy
či výročí.

 kozlovka_restaurace kozlovka.restaurace@seznam.cz

 Restaurace Kozlovka www.restauracekozlovka.cz

 Masarykova 93, 25169 Velké Popovice 777 201 441

Do rybníka ve Všedobrovicích, který byl letos vyčištěn z prostředků obce a z dotace, přitékají opakovaně nečistoty. My jsme to pozorovali konkrétně 15. září v pozdním odpolední při spolkové akci u hasičárny a teď nedávno 8. listopadu v dopoledních hodinách. Vypadá to, že někdo zcela bezostyšně – za bílého dne – pouští svůj odpad tam, kam nepatří. Nechce se tomu ani věřit, ale biologický rozbor vody v tomto rybníce, který jsme objednali už po jeho vyčištění, to potvrzuje. Nechceme zůstat u jednoho rozboru, následovat budou další.

Několik generací kovářů na Ládví

Naproti bývalé restauraci U Vlkové zvoním u branky a za chvíli už mne vítá vůně čerstvě upečeného koláče v kuchyni manželů **Jany a Jaroslava Vykročilových**. Ještě než se usadíme k hromádce starých rodinných dokumentů a fotografií, vede mne paní Jana ke knihovně a ukazuje tři knihy s vepsaným věnováním panu Jaroslavu Vykročilovi staršímu od herečky Národního divadla paní Růženy Naskové. Kdysi vlastnila na Ládví dům, dojížděla odtud denně do Prahy. Národní umělkyně Růžena Nasková nastudovala nespočet divadelních i filmových rolí, ale například také četla v neděli v rozhlase pohádky. K rodině Vykročilových měla přátelský vztah.

Paně Vykročile, kolik generací kovářů pamatuje tento dům, tedy kolik generací vašich předků na Ládví žilo?

Pan Jaroslav: V tomto domě bydlí naše rodina už v páté generaci. Můj tatínek se vyučil kovářem u svého táty, Josefa Vykročila. Vidíte, tady je „výučný a tovaryšský list“ mého táty, kde to stojí černé na bílém.

Paní Jana: Podle starousedlíků jsem stále „naplavenina“, i když zde žiji skoro 40 let. O historii manželovy rodiny a Ringhofferů jsem se začala zajímat díky poutavému vyprávění zážitků manželovy maminky. Proto také víme (z rodných listů vystavených za protektorátu, kdy každý musel dokladovat čistotu rasy), že nejstarší z rodu v tomto domě byl Josef Vykročil narozený 26. 2. 1808, dále Václav narozený 1. 1. 1841 a následoval manželův děda Josef, který má v dochovaném „listu poplatním“ z roku 1899 uvedeno „živnost kovářská a kování koní“. Takže ano, i s otcem manžela už pět generací.

Vy jste se také učil u svého táty?

Pan Jaroslav: Já jsem 48 let pracoval jako nástrojař ve Strojmetalu, dříve Kovohutích Kamenice. Po druhé světové válce tam byl zaměstnaný i můj otec, koval měděné kotle do lokomotiv. To bylo po válce jeho občanské povolání. Tak dlouho jako já tam nevydržel. Lákali ho v první

polovině 50. let do KSČ, že bude potom dělat mistra. Odmítl a pak za nějakou dobu odešel. Našel si místo v OSP Betáň, odkud pak šel do penze. Nakonec deset let přerušoval, nechťeli ho pustit... Ale doma stále provozoval svou kovářnu. Už nekoval koně jako za Ringhofferů, protože koně v zemědělství i jinde byli postupně nahrazeni auty. Věnoval se spíše umělecké výrobě, od něho jsem se to naučil

i já. Koně okovat neumím, nikdy jsem to nedělal, za mne už to nebylo potřeba.

Paní Jana: Manžel je moc šikovný umělecký kovář. Lustry, svícny nebo i firemní štíty podle vlastní fantazie. Inspiraci hledal i mimo republiku, když jsme po roce 1989 mohli začít jezdit do zahraničí. Kovový štít restaurace U Vlkové je manželovo dílo.

Vaše maminka se starala o domácnost a o hospodářství?

Pan Jaroslav: Maminka kromě toho sloužila u Ringhofferů na Smíchově. Po válce pak pracovala v JZD, které v bylo v Kamenici založeno.

Paní Jana: Chcete vidět štucl (kožešinový rukávník – pozn. red.) hraběnky Serenyiové? Jaroslavova maminka ho jednou dostala od paní hraběnky jako osobní dárek k Vánocům. Mám ho dodneška schovaný. Ringhofferové totiž na Vánoce obdarovávali služebnictvo. Každý si mohl říct, co by si přál. Maminka vzpomínala, že jednou si přála látku na šaty. Dostala jí tolik, že ušila šaty pro sebe i pro sestru...

Na Ringhoffery se tedy u vás v rodině vzpomíná...

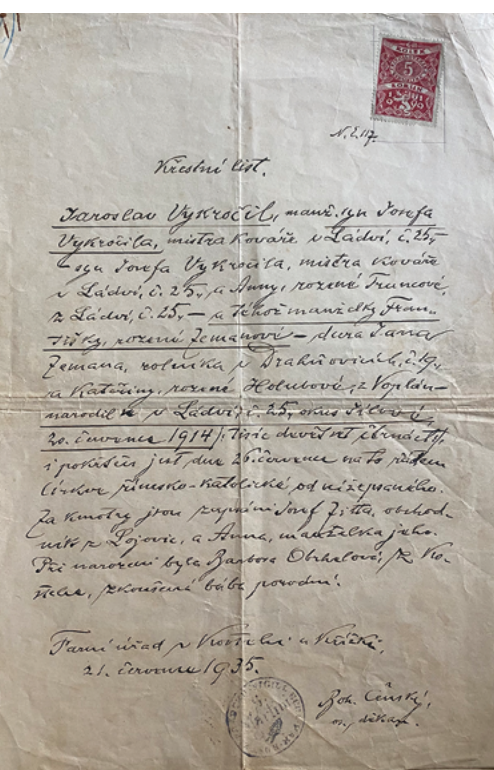
Pan Jaroslav: Jen v dobrém. Ke zdejšími lidem, kteří pro ně pracovali, se chovali velmi slušně. Jejich přítomnost byla cítit v Kamenici a okolí všude. Např. tam, co byla hospoda Hvězda, na křižovatce před dnešní olešovickou školou, která také původně byla vilou Ringhofferů, tak tam byla Ringhoffery zřízena tržnice, kde se prodávalo to, co na svých statcích vypěstovali. Pak po válce v té budově udělali hospodu – na pravé straně, nalevo byl zubař.

V hospodářském dvoře pod školou, kde je dnes chov koní, Ringhofferové mimo jiné chovali vepře. Pak to zabralo JZD. Jako svazáci z Kovohutí Kamenice jsme tam chodili pomáhat mlátit. Tenkrát byla taková doba. Mládež z průmyslu vypomáhala v zemědělství. Skončila šichta ve fabrice, obvykle ve dvě odpoledne, a od šesti jsme šli na noční výmlaty, jak se tomu říkalo. Od šesti až do devíti večer, dokud bylo vidět. Chodilo se dobrovolně, byli jsme dobrá parta, byla legrace.

Ringhofferové přinesli do Kamenice golf a vybudovali golfové hřiště tam, co je dnes Billa, na loukách, které se táhly daleko směrem ke Kostelci. Baronu Ringhofferovi byl velice nápomocný pan František Doležal, můj strýc, který tady byl tenkrát prvním trenérem golfu. Učil hrát i Ringhoffery.

Paní Jana: Válka a okupace přinesly mnoho zla a obrátily všechno vzhůru nohama. Manželova maminka vzpomínala, jak nesla jídlo a deku baronu Felixi Ringhofferovi, kterého po osvobození zavřeli do suterénu jednoho domu tady na Ládví ti, kteří se později dostali k moci. Maminka byla rázná a nebála se, takže s tím, kdo ho tam hlídal, si poradila.

Ze zámku do suterénu a pak pryč z republiky, znárodnění majetku. Takový byl po druhé světové válce osud většiny členů podnikatelské rodiny, která se v našem kraji definitivně usadila v poslední čtvrtině 19. století.

Ringhofferovské zámky a vily se proměnily na ubytovny pro děti v rámci Akce zámky (1945–47), z kamenického zámku se později stala základní škola. Pane Jaroslave, chodil jste do ní, takže kamenický zámek znáte jako své boty...

Pan Jaroslav: Škola od 1. do 5. třídy byla v té staré budově, ke které pak v 90. letech přistavěli tu moderní školu. Teprve od 6. třídy chodily děti do školy v zámku. Až do 5. třídy jsme měli výuku náboženství. Docházel k nám pan farář z Kostelce u Křížků, vždycky jsme mu běhali naproti.

Okna zámku vedou do parku a na kostel, a tak jsme ledacos viděli. Bylo to zhruba v roce 1953, nebo možná 1954, kdy jsme z oken třídy sledovali poslední pohřeb do hrobky Ringhofferů. Prý tenkrát přijeli členové rodiny z Rakouska. Od kostela byl tehdy natažený směrem do aleje červený koberec a u každé lípy v aleji byl věnec, nebo smuteční kytice. Po rozloučení v kostele jelo auto s rakví k hrobce. Pamatuji si, že lidi stáli ve špalíru podél celé aleje. I my děti jsme o polední přestávce vyběhly ze školy a honem k hrobce, aby nám nic neuniklo. Přišli jsme pak pozdě na odpolední vyučování a museli zůstat za trest „po škole“.

V posledních válečných dnech přes Ládví projížděly od jihu z výcvikového prostoru pro vojska SS kolony esesmanů směrem k Praze. Esesáci napáchali v Kamenici a okolí mnoho zla, těsně před koncem války zabili nevinné lidi. Vyprávěli vám rodiče o těchto událostech?

Pan Jaroslav: Lidi prý byli v těch dnech poschovávaní ve sklepech, hlavně mladá děvčata. Byla to hrozná doba. Můj tatínek například vyprávěl, že v posledních dnech války se u něho v kovárně zastavila skupina vlasovců, chtěli, aby jim okoval koně. Táta ale už neměl podkovy, tak řekl, že neková. Jeden z nich začal křičet, že ho zastřelí. Naštěstí tady nedaleko, ve vile, která sousedí s vilou, kde později bydlel skladatel Jiří Malásek, tehdy bydleli nějakí Batterlovi. Pan Batterle pracoval v oblasti obchodu, a tak uměl německy i rusky. Moje maminka pro něho běžela. Pan Batterle tak tátovi vlastně zachránil život, protože se s těmi vojáky domluvil. Pak přijel nějaký jejich velitel a toho, kdo chtěl zastřelit tátu, na místě zastřelil. Tam ho i zahrabali. Pak odjeli. Doteď tu ten voják někde leží.

V těch pohnutých předválečných a válečných letech asi každý nějak přišel do styku s událostmi, o kterých se teď píše (nebo nepíše) v učebnicích...

Pan Jaroslav: Máte pravdu. Například můj táta se v roce 1938, před podepsáním Mnichovské dohody, zúčastnil mobilizace. Armáda chtěla bránit republiku. Jak to dopadlo, víme. Tenkrát byl ale prý skoro půl roku pryč, někde v kasárnách, přesně nevím, ve kterých. Maminka vyprávěla, že se o všechno v hospodářství musela starat sama. Pak přišel 15. březen 1939 a vznik protektorátu. Bylo „vymalováno“.

Historii Ládví jsme si na stránkách Kamenicka před dvěma lety připomněli díky vzpomínkám pana Jaroslava Krákory, jehož rodiče provozovali hospodu na Kuklíku.

Pan Jaroslav: Jejich hospoda byla jedna z hospod tady na Ládví. V té budově byla ještě masna a z druhé strany, za rohem, byla po

válce hudební škola. Ale to vám povím za chvíli. V té hospodě hráli ochotníci z Ládví také divadlo. Byl tam velký sál, pod ním prostorné sklepy na led potřebný na chlazení piva.

Hospoda na Ládví tady naproti nám patřila kdysi panu Kunešovi. Za něj ale vypadala úplně jinak. V 80. letech ji částečně zbourali, pak ji postavili místní lidi v rámci Akce Z zhruba do dnešní podoby. V té době ji provozovala Jednota, po roce 1989 se dostala do soukromých rukou. Říká se jí U Vlkové, teď právě ji nikdo neprovozuje. V sále hospody také hrávali místní ochotníci divadlo.

Na Ládví to tedy „žilo“...

Pan Jaroslav: Kromě ochotníků tu byli aktivní hasiči, také jsem byl členem SDH Ládví. Pořádaly se poutě na Bukovec, kterých se účastnili i lidé z celého okolí.

Jako kluk jsem po válce, v 50. letech, začal chodit na Kuklík do budovy hospody na hudebku, na harmoniku. Děti tam docházely nejen z Ládví, ale i z Mokřan, Řepčic, Nespek nebo Pyšel. Prostě odevšad, odkud bylo daleko do „lidušky“ ve Velkých Popovicích. Tenkrát tam učili vlastně dobrovolníci, např. pan Mareš, nebo mladý a starý Baxa. Pracovali v Kovohutích. Další učitelkou byla paní Ernestová, která hrála v kamenickém kostele o nedělních mších na varhany. Doma měla klavír, a tak děti docházely na hodiny klavíru k ní.

V té hudební škole jsme měli orchestr, hráli jsme o víkendech v sálech okolních hospod pro lidi, pro potěšení. Rád na to vzpomínám. Hrál jsem na harmoniku značky Melodie. Stála tenkrát 3200 korun, to si dobře pamatuju. Rodiče vykrmili býčka, prodali ho za 3500 a koupili mi harmoniku. Bylo to v roce 1955, mně bylo deset let.

Vaši rodiče měli pochopení pro vaše záliby a nelitovali peněz. V té době, nedlouho po válce, tomu tak určitě nebylo v každé rodině.

Paní Jana: Manželovi rodiče byli moc hodní. Bydleli jsme tady společně pod jednou střechou 25 let a vycházeli jsme spolu výborně. Měla jsem oba ráda a jsem ráda, že jsem se toho – hlavně od Jaroslavovy maminky – tolik dozvěděla. Ona byla studnice vzpomínek na rodinu i na události, které život přinesl.

Děkuji, že jste svými vzpomínkami a vyprávěním přispěli do našeho seriálu o starousedlících v Kamenici.

Michaela Valentová

Pohledy odjinud

Hrušovany

„Je více možností, jak udělat vesnici krásnou. Hlavně ale neprojídat peníze! Investovat do oblastí, které peníze generují, nebo je alespoň ušetří,“

říká **Ing. Petr Šmíd**, starosta obce Hrušovany nedaleko Chomutova.

Ale pěkně od začátku. Projíždíme krajinou na úpatí Krušných hor, která ještě teď, na počátku listopadu, hraje všemi odstíny listnatých stromů – od žluté a okrové přes medově oranžovou až po karmínovou. Podzim je letos opravdu mimořádně milostivý. Náves v Hrušovanech je úpravná stejně jako okolní krajina. V opravené budově obecního úřadu sídlí ve druhém podlaží mateřská škola. Kdybychom si to nepřčetli na tabulce u vchodu, brzy by nám to došlo. Děti dupou jako stádo poníků. Starosta, od pohledu pohodář, je nad věcí.

Cíl: pětkrát více obyvatel a tomu odpovídající infrastruktura

Začínal ve funkci v r. 2003, obec tehdy měla 200 obyvatel. Teď jich má 530. „Náš cíl je od začátku 1000 obyvatel trvale hlášených, protože z toho obec získává peníze. Sedmáct tisíc na obyvatele od státu ročně, to by dalo při počtu tisíc obyvatel sedmáct milionů. S tím už se dá pracovat,“ říká. „Ale obec na plánovaný počet obyvatel musí mít připravenou infrastrukturu. My jsme 20 let nedělali nic jiného. Budovali jsme kanalizaci, připravili kapacitu ČOV, máme školku. Školu nemáme. Statisticky je totiž na dva tisíce obyvatel 160 žáků. A škola – to je vysoká investice. To u nás nedává smysl,“ upřesňuje. Po chvíli ale dodá, že do budoucna uvažují aspoň o dvou třídách, aby prvňáčci a druháci nemuseli jezdit autobusem do 10 km vzdáleného Chomutova. Alespoň tento komfort by chtěli rodičům dopřát. V mateřské škole mají jednu třídu, ale zvažují, že postaví novou MŠ se dvěma třídami. „Kdyby ale vláda přišla s tím, že obce budou muset zajistit kapacitu MŠ i pro dvouleté děti, byly by nutné třídy tři! To by byla v podstatě třída jeslí. V této nejistotě proto zatím neprojektujeme, čekáme, jak se situace vyvine. Mateřská škola je dlouhodobá investice. Musíme tedy dopředu kalkulovat, sledovat demografický vývoj. My jsme sice dost operativní, ale s nedostatkem plánovací činnosti na straně státu nic nenaděláme,“ konstatuje pan starosta.

Územní plán má obec Hrušovany od r. 2009 (v témže roce získaly Hrušovany ocenění Vesnice roku Ústeckého kraje). Tvořili ho s vizí, že chtějí, aby obec měla 1000 obyvatel. Proto ho nemusí často měnit, teď teprve připravují první změnu. Cena pozemků určených podle územního plánu k zastavení rodinnými domy je teď 1700–1800 Kč/m² včetně DPH. Pozemky jsou zasítované.

Bydlení i práce v místě

Cíl tisíc obyvatel je vytyčen, ale jak ho dosáhnout? Příprava infrastruktury je v Hrušovanech jasná priorita. „Také je nutné stavět obecní nájemní byty a mít připraveny podmínky i pro další varianty vlastnictví bytů – SVJ, bytová družstva. Jsme si vědomi slabiny nájemních bytů. Nechceme tady lidi, se kterými je problém,“ zamýšlí se starosta. Výstavba

rodinných domů ale s sebou nese jiné zádrhele. „Rodinné domy stavějí lidé odjinud, většinou movitější lidé z města, kterým město z nějakého důvodu přestalo vyhovovat – nemají tam pocit bezpečí, vidí nedostatky ve vedení města atd. Ale sem přináší „kulturu“ města – anonymitu, nezájem o okolí, o veřejný prostor a život v obci. Nejsou zvyklí řešit sousedské vztahy, jejich děti nezdraví. Nevědí, že na vesnici se normálně všichni zdraví, přestože se osobně neznají. Nakonec dojde ke konfrontaci městské a vesnické kultury,“ pokračuje starosta.

Vedení obce si uvědomuje, že nárůst počtu obyvatel předpokládá, že v obci bude také více pracovních příležitostí. Aktuálně jich je 120. „Nechceme, aby lidé jezdili desítky kilometrů za prací,“ říká starosta, „proto se snažíme pracovní příležitosti aktivně vytvářet.“ Ve Vysočanech je bývalé popílkoviště (odpad z tepelných elektráren – pozn. red.). ČEZ ho zavezl a srovnal. Obec usiluje o to, aby na tomto území vyrostla velká hala na skladování či lehkou výrobu, kde budou v docházkové vzdálenosti pracovní místa pro místní. Je to ideální místo poblíž dálnice D7. Tato myšlenka má samozřejmě řadu odpůrců. Lidé se bojí hluku, argumentem je i to, že hala zohyzdí výhled do údolí. „Nic není jen černé, nebo bílé. Uvažujeme, jakým způsobem zapojit občany do rozhodování. Referendem? Anketou?“ uvažuje nahlas starosta. Zastupitelstvo má sedm členů, vesměs bez politické příslušnosti. Ti nakonec budou muset vše pečlivě posoudit a rozhodnout.

Odvážné vize

„Lidé ale často nemají potřebné informace, nemají vize. Bez nich by nebylo nic, ani fotovoltaika, proti které byly u nás v obci masivní protesty,“ pokračuje v úvahách. V roce 2007 se totiž vedení obce začalo zabývat návrhem vybudovat obnovitelné zdroje energie. Zastupitelé nakonec kývli na nabídku dotací s vidinou toho, že v dohledné době bude výhodné prodávat energii do sítě. Tak vzniklo – přes velký odpor některých obyvatel – osm fotovoltaických elektráren na střeších obecních budov. Byla na to tehdy dotace ve výši 40–80 % pořizovací ceny. „Teď prodáváme elektřinu za mimořádně zajímavé peníze. Ročně nám to přináší zisk 2 miliony korun. A ještě pět let to tak bude,“ pochvaluje si starosta.

Obecní byty? Jednoznačně!

Starousedlíci se kdysi stavěli i proti výstavbě obecních nájemních bytů. K čemu nám budou, přijde sem náplava, cizáci. Dnes v těch obecních bytech bydlí už nová generace – z jedné čtvrtiny děti právě těch starousedlíků. „Byty jsou bohatství obce! Neprodávejte byty!“ radí starosta. „My jsme neprodali jediný byt. Naopak, když je v obci nemovitost na prodej, snažíme se ji koupit a vytvořit v ní obecní byty.“ Navíc obec získala zdarma od armády budovu kasáren. Vzniklo v nich 72 bytů – finance plynuly částečně z vlastních zdrojů, částečně z dotací. V Hrušovanech mají správce obecního bytového fondu. S neplátiči problém není. S nájemcem uzavře obec první smlouvu na 6 měsíců, pokud se nájemce osvědčí, tak druhou nájemní smlouvu na 8 měsíců a další už na dobu

jednoho roku. „Nájem v našich obecních bytech činí 80 Kč/m². (V Chomutově je to dvojnásobek, v Žatci v nových obecních bytech 150 Kč/m².) Ke všem smlouvám máme uzavřeny inflační doložky,“ usmívá se spokojeně starosta.

„Jako investici koupila naše obec byty ve Žluticích. Tamní obec pronajímá byty ve neuspokojivém technickém stavu za 15–20 Kč/m². Původně jsme ze zakoupených bytů chtěli udělat sociální bydlení s pomocí dotace,“ vypráví starosta. Nakonec se ale rozhodli jinak, dotaci ve výši 6 milionů vrátili. „Teď tam pronajímáme byty za cenu 120 Kč/m² a všechny jsou plné!“ dodává spokojeně.

Obec provozuje také ubytovnu, kde je 8 ubytovacích kójí. Všechny byty bez těch ve Žluticích přinášejí do obecního rozpočtu 445 tisíc korun měsíčně. „To už jsou peníze, se kterými se dá něco plánovat,“ konstatuje starosta. Obec hospodaří s pravidelným ročním rozpočtem 15 milionů korun (daně a dotace). Další činností obec generuje další peníze, takže rozpočet se nyní blíží k celkové částce 30 milionů. Například výnos z nájmu z obecních bytů přinesl do rozpočtu 6 milionů korun.

Koeficient 5, ale s výhodou

Na dani z nemovitosti v současnosti vybírají dva miliony korun ročně díky tomu, že zvedli koeficient na 5. Dříve měli koeficient 1 a vybírali jeden milion. „Koeficient 5 se nevztahuje na všechny druhy nemovitostí, proto vzniká ten na první pohled patrný nesoulad mezi výší koeficientu a násobkem zvýšení daně,“ upřesňuje starosta, který je vzděláním ekonom.

Obec má navíc vytvořený tzv. fond obydlí. Z něho motivují lidi, aby se trvale obydlelo co nejvíce nemovitostí v obci. Na každou nemovitost, která je určena k trvalému bydlení, dává obec 4 tisíce korun ročně. Tím vlastně kompenzuje lidem s trvalým bydlením vysoký koeficient daně z nemovitosti. „V budoucnu chceme kritérium tohoto příspěvku nastavit jinak. Ne podle nemovitosti, ale podle počtu trvale přihlášených lidí, kteří nemovitost obývají. Teď to zatím nejde – mám početnou rodinu, takže by lidi řekli, že to dělám pro sebe,“ směje se starosta.

Krematorium i bývalá fara – prostředky k podnikání

Pod Obecní úřad Hrušovany patří ještě nedaleké Lažany a Vysočany. Ve Vysočanech sídlí akciová společnost Vysočanské zahrady, jejímž jediným akcionářem je obec Hrušovany. Tato akciovka provozuje ve Vysočanech krematorium, což je pro obec další zdroj zisku. V období epidemie covidu-19 mělo krematorium problém s kapacitou. „Ale nijak dramatický. Podle statistiky v ČR umírá ročně 110 tisíc lidí. Za války to bylo 300 tisíc ročně. Za covidu

140 tisíc ročně, tedy nárůst samozřejmě byl. Pro nás je to ponaučení – kupujeme třetí pec,“ vysvětluje starosta. „Zvýšení cen energií se promítlo do cen pohřbů. Pro nás jsou zákazníci pohřební služby,“ dodává. Obci Hrušovany patří i místní hřbitov. Hřbitovní zeď i budova márnice svítí na dálku novou fasádou.

Na dohled od krematoria, jehož budova není ničím nápadná, je kostel. Do jeho opravy obec Hrušovany před 20 lety „nalila“ bez DPH 15 milionů. Kostel v obci by přece měl být opravený, je to jeden z atributů vesnice. Vedle kostela byla fara a konírna. Obě zchátralé budovy Litoměřická arcidiecéze bezúplatně převedla na obec, která tam dnes provozuje restauraci a hotel. „Když jsme ale v kostele plánovali koncert, chtěla arcidiecéze schvalovat každou písničku a dokonce žádala peníze za pronájem! Tak jsme s ní ukončili spolupráci,“ dodává starosta.

Vědět jak na to – ekonomicky i lidsky

„Když kolem nás jdou peníze, snažíme se je sebrat,“ uzavírá Ing. Petr Šmíd své ekonomické úvahy u ranní kávy. „Jako mladý starosta, úplný zelenáč, jsem potkal zajímavého a zkušeného člověka, který mi dal radu: Máš pět věcí, na které potřebuješ finance, ale měsíc jenom jeden. Můžeš peníze z toho měsíce spravedlivě rozdělit na všech pět věcí. Na žádnou ti ale nebudou stačit úplně. Nic nedokončíš. Je lepší vybrat dvě z nich, ale takové, které, až do nich zainvestuješ, vygenerují obci nové finance. A s pomocí nich pak teprve zvládneš investice do těch tří zbývajících projektů.“

Peníze ale nejsou všechno. Když k nim přibude jasná a pro lidi v obci prospěšná vize, je to o hodně lepší. „Finance na uskutečnění záměrů se dříve nebo později najdou. Problém vidím v tom, že se vytrácí vlídnost a ochota lidí udělat něco pro jiné, pro celek, pro obec. Panuje špatná nálada a skepse. Ten, kdo je pozitivně naladěný, je vnímán jako divný,“ shrnuje starosta Hrušovan svůj pocit z dnešní doby. Na filozoficky zaměřenou diskusi už nám nezbyvá čas, na dveře klepe návštěva, která je ve starostově diáři plánována po nás. Tak třeba příště a díky, pane starosto!

Michaela Valentová

Budova krematoria

Čtenáři nám píší

Poplatky a platby v Kamenici

V naší obci byla neoprávněně fakturována pevná složka vodného a stočného – od července 2022 do února 2023. Vyhláška, která to řeší, začala platit až od letošního února. Od února je vše podle zákona, ale tento systém podle mne poškozuje lidi, kteří žijí sami, to znamená především seniory, protože mají malou spotřebu vody. Podle pana starosty nemají normální spotřebu. Co to ale je ta „normální“ spotřeba? Finanční ředitel VHS prohlásil, že dvousložkově se fakturuje např. i v Benešově a dalších obcích v okolí. Není to tak. Ani v Benešově, ani v Bystřici, ani v Týnci. Mám také spočteno, o kolik je tento systém pro mne nevýhodnější. Určitě nejsem jediný v Kamenici.

Naše obec je ale „jednička“ také v koeficientu daně z nemovitostí v porovnání s okolními obcemi. S komunálním odpadem je to podobné. Člověk, který je v domácnosti sám, je znevýhodněný. Jinde se chovají k seniorům vstřícně. Jsou obce, kde senioři od 65 let za odpady neplatí. Je mi jasné, že s odpady je problém. Proč se ale čipovaly popelnice? Proč každý neplatí za tolik kg odpadu, kolik vyhazuje? Místo toho všichni platíme i za to, co do kontejnerů na tříděný odpad naházejí různí podnikatelé. Ti jsou tak od plateb za odpad vlastně „osvobozeni“. Zaplatíme to za ně my, obyvatelé Kamenice.

Otakar Sinkule, Nová Hospoda

Omluva jen od právní kanceláře

Vážené Kamenicko,

k neoprávněně fakturovaným částkám dvousložkového vodného, o kterém jsem psal minule, sděluji, že jediný, kdo se mi písemně ozval a omluvil, je právníčka z Benešova, najatá před nějakou dobou VHS Benešov, aby mě vyzvala k úhradě údajně dlužné částky. Po mém vystoupení na veřejném zasedání zastupitelstva naší obce jsem dostal od ní dopis, ve kterém se mi omlouvá, sděluje mi, že nevěděla o neexistenci obecně závazné vyhlášky, a vysvětluje, jak mám dostat zpět své peníze, které po mně VHS neoprávněně požadovala a které jsem zčásti omylem zaplatil. Píše mi rovněž, že VHS za mnou už neeviduje žádnou dlužnou částku, což je pro mne opravdu důležité. VHS Benešov se mi ovšem dodnes neomluvila, že ze mne dělala neplatiče.

Přesvědčil jsem se, že je dobré se nevzdávat, trvat si na svém, když člověk ví, že má pravdu. Děkuji za podporu a uveřejnění mého problému na stránkách časopisu Kamenicko. Bylo to užitečné pro mne a myslím, že i pro další lidi.

S pozdravem

Zdeněk Jakoubek, Nová Hospoda

Když nevíte,

boutique
modrá hvězda

co hledáte...

...najdete to tady

Po–Pá 14–17
So 9–12

Oblečení, které si zamilujete
Dárky, kterými uděláte víc než radost
Dárkové poukázky

www.boutiquemodrahvezda.cz

Ringhofferova ul. 427
Kamenice – Olešovice
tel. 602 154 737

 Boutique_Modra_Hvezda
 Boutique Modrá Hvězda

Sociální služby nedaleko Kamenice nejen pro seniory Dům seniorů Marta v Říčanech

Z Kamenice do Říčan není daleko, jen spojení hromadnou dopravou nestojí za nic. Přesto tam jezdíme – na úřady, na nákupy, nebo na sobotní trhy na Masarykovo náměstí. Nás napadlo, že se v Říčanech porozhlédneme také po zařízení, které poskytuje sociální služby. Informace by se mohla hodit i našim seniorům.

Přímo na Černokostelecké ulici parkujeme kousek od Domu seniorů Marta a za chvíli už si podáváme ruku s paní Terezou Krátoškovou, sociální pracovnící. Vcházíme do budovy bývalého hotelu, který se v roce 2016 změnil na dům seniorů. Hned v úvodu si ujasňujeme, že toto zařízení je soukromé, díky čemuž přijímá klienty z celé ČR, nejen z Prahy-východ. „Často se stává,“ vysvětluje paní Krátošková, „že se děti našich klientů ze vzdálenějších míst republiky odstěhovaly za prací do okolí Prahy. Právě pro ně je výhodné umístit rodiče či prarodiče blíž k sobě.“

Bydlení a poskytované služby

Kapacita zařízení je 60 míst, čekací doba na umístění klienta je půl až tři čtvrtě roku. Obvykle tam žije více žen než mužů. Věková hranice klientů je aktuálně od 60 (lidé po úrazech, mozkových příhodách, kteří nemohou být sami) do 104 let. Klienti bydlí po dvou či po třech, ale je i několik pokojů, kde je možnost individuálního bydlení. Jednolůžkové pokoje jsou jen v budově B, což je nízká stavba na druhé straně dvora s centrálním vchodem. Z chodby po celé délce budovy se pak vchází do jednotlivých apartmá (vstupní předsíň, sociální zařízení a samotný pokoj). V budově B, v tzv. bungalovech, jsou ubytováni klienti soběstačnější, kteří ale rovněž potřebují dohled a péči personálu, např. při koupání.

Terénní služby toto zařízení neposkytuje. Paliativní péče je poskytována v tom smyslu, že klienti zůstávají v domově až do konce. „Kontaktujeme rodinu, aby mohla být se svým blízkým, když se blíží jeho odchod ze života,“ říká paní Tereza Krátošková. Tento domov není specializován na klienty s demencí, přesto se občas stane, že i o takové seniory se personál musí umět postarat.

Personální zajištění

O klienty pečují vrchní sestra s vysokoškolským vzděláním (Bc.), čtyři zdravotní sestry a čtrnáct pečovatelek, které zajišťují nepřetržitou službu (24/7). „Podle zákona musí každý z odborného personálu absolvovat ročně 24 hodin různých školení, která vybíráme dle potřeb a požadavků zaměstnanců. Teď nedávno proběhlo např. školení na téma inkontinence,“ upřesňuje paní Tereza. Zařízení zajišťuje pro klienty smluvní praktickou lékařku, která dochází na velkou vizitu jednou za 14 dní, ale je na telefonu pro případ, že by se vyskytl problém. „Lékaři specialisté buď podle potřeb klientů přicházejí k nám, nebo vozíme my klienty do jejich ordinací. Záleží na aktuální situaci,“ doplňuje paní Tereza.

Volnost pohybu a volný čas

„Naši klienti se mohou volně pohybovat, nezamykáme vstupní dveře. Stačí, když nahlásí, kam jdou. Máme zde např. pána, který má rodinu relativně blízko a jezdí autobusem zhruba jednou za dva týdny na návštěvu domů,“ doplňuje naše průvodkyně. „Když za klienty přijede návštěva, také společně odcházejí do města – do restaurace, na kávu, nebo na procházku.“ Společenský život se odehrává převážně v jídelně, kde se jednou týdně scházejí zájemci o keramickou tvorbu, probíhají zde i kognitivní tréninky a jiné druhy cvičení, nebo jednou za čas třeba šachový turnaj. Hromadné výjezdy klientů za kulturou se ukazují jako problém. „Už se nám stalo, že lidé nejdřív nadšeně souhlasí a přihlásí se na kulturní akci, ale nakonec se jim nechce. Takže se zaměřujeme spíše na aktivity přímo zde v domově. Máme dobrou spolupráci s říčanským oddělením Policie ČR. Policisté nosí našim klientům dárky, povídají si s nimi, hrají s nimi karty, prostě se snaží zpříjemnit jim den. Děti z mateřské školy za našimi seniory také chodí, nedávno všichni společně kreslili na kamínky,“ usmívá se paní Tereza. „Několikrát za rok zde pořádáme i „setkání“ se zvířaty. Měli jsme zde koně, poníka, králíka, pejsky. V příštím týdnu máme besedu o papoušcích, paní majitelka nám předvede papoušky a přiveze i kočičku. Pro některé klienty je to zážitek, rádi na to pak vzpomínají.“

O to, aby klienti byli jako ze škatulky, se starají pedikérka, manikérka a kadeřnice, které přicházejí pravidelně v intervalu tří týdnů. Zájemci o tyto služby se prostě zapíší do seznamu.

Na závěr následovala malá prohlídka po domově – nejdřív jídelna alias společenská místnost, pak pokoje klientů v budově A, na konec zbyla budova B. Všude útulno, čisto a klid. Se šestasedmdesátiletou paní z Mnichovic, která nám ochotně ukázala pokoj, jsme zavzpomínaly na její výlety do Kamenice a koupání ve Struhařovském rybníku. Celá se rozzářila. Tenkrát jí bylo dvacet let.

V případě zájmu o služby tohoto zařízení můžete zavolat na mobilní tel. 777 662 740 (pí. Tereza Krátošková), na tel. 323 604 124, nebo poslat e-mail na senior.dum.marta@seznam.cz. Další informace a kontaktní formuláře najdete na www.seniordummarta.cz

*Marie Hajdušková
Michaela Valentová*

... zima jako v Norsku?
Pořídte si **NOBO** přímotop

tel.: 222 250 131

www.nobo.cz

Výsledky analýzy povrchových vod

(Dolní všedobrovický rybník, strouha ve Štíříně pod propustkem u golfového hřiště, Struhařovský rybník)

Vnímání zápachu je ryze subjektivní. Teprve laboratorní rozbor prokáže a upřesní přítomnost nežádoucích látek. V srpnu byl na popud spolku Kamenicko proveden odběr vzorků povrchové vody na třech místech – ve Všedobrovicích, Štíříně a Struhařově. Chemický a biologický rozbor provedla Zkušební laboratoř technologií a složek životního prostředí Výzkumného ústavu vodohospodářského T.G. Masaryka, v.v.i., která sídlí v Praze 6. Odběry vzorků do speciálních vzorkovnic byly po konzultaci s laboratoří provedeny v období, které se nevyznačovalo trvalými nebo prudkými srážkami, aby nedošlo ke zkreslení výsledků. Po přívalových deštích totiž zpravidla dochází ke značnému zvýšení hodnot např. *Escherichia coli* či fekálních koliformních bakterií. To jsme samozřejmě nechtěli, chtěli jsme co nejobektivnější obraz stavu na našich vodách. Také víme, že jedno měření nestačí, proto zopakujeme.

Výsledky šokovaly

Všedobrovický rybník zvaný Dolní byl v létě vyčištěn. Přesto v něm byl laboratorně prokázán osminásobně vyšší výskyt fekálních koliformních bakterií (33000) oproti přípustné hodnotě (4000). Střevní enterokoky byly zjištěny v množství 3600, přičemž přípustná hodnota je 2000. Šokoval ale především desetinásobně vyšší výskyt bakterie *E. coli*, než je přípustná hodnota. Přípustné hodnoty jsou uvedeny v příloze č. 3 nařízení vlády č. 401/2015, kde je pro *E. coli* uvedena hodnota 2500. Dolní všedobrovický měl 25000. (Pro ty, kteří mají rádi přesnost: Vše se udává v jednotkách KTJ/100 ml. KTJ jsou „kolonie tvořící jednotky“.)

Co to v praxi znamená?

Bakterie *E. coli* jsou součástí střevní mikroflóry teplokrevných živočichů, tedy i člověka. Ve střevech jsou většinou užitečné, plní své funkce. Do povrchových vod se dostávají s fekáliemi – zvířecími nebo lidskými. Ať tak či onak, v Dolním všedobrovickém rybníce, který je čerstvě vyčištěn, by v takovém množství být neměly.

Ke koupání nevhodné

Jelikož se v létě pár poblouzněných odvážlivců vydalo do Všedobrovic k hasičárně „na koupaliště“, nahlédli jsme i do související legislativní normy, která určuje hodnoty vod pro koupání. Je to vyhláška č. 238/2011 Sb., kde v příloze *Mikrobiologické ukazatele jakosti vody v přírodních koupalištích provozovaných na povrchových vodách, dalších povrchových vodách ke koupání a vodních plochách ke koupání vzniklých těžební činností* jsou uvedeny tyto hodnoty:

	Ukazatel	Výborná jakost	Dobrá jakost	Příjemná jakost	Referenční metody rozboru
1	Intestinální enterokoky (KTJ/100 ml)	200(*)	400(*)	330(**)	ČSN EN ISO 7899-1(***) nebo ČSN EN ISO 7899-2
2	<i>Escherichia coli</i> (KTJ/100 ml)	500(*)	1 000(*)	900(**)	ČSN EN ISO 9308-3(***) nebo ČSN EN ISO 9308-1

(*) na základě vyhodnocení 95. percentilu; (**) na základě vyhodnocení 90. percentilu; (***) v případě použití těchto metod je ukazatel udáván v jednotkách MPN/100 ml. MPN znamená nejpravděpodobnější počet (most probable number).

Podle této vyhlášky překračuje naměřená hodnota *E. coli* přípustné množství dokonce padesátkrát, resp. pětadvacetkrát!

Pro úplnost ještě srovnáme naměřené hodnoty ve vzorcích ze Všedobrovic, Štířína a Struhařova:

- fekální koliformní bakterie (KTJ/100 ml): Štířín – 1800, Struhařov 4000 oproti hodnotě 33000 v Dolním rybníku ve Všedobrovicích;
- *E. coli* (KTJ/100 ml): Štířín – 1400, Struhařov – 200 oproti 25000 ve Všedobrovicích;
- enterokoky (KTJ/100 ml): Štířín – 2800, Struhařov – 3700, Všedobrovice – 3600.

Tak co s tím? Aspoň to máme černé na bílém. Vždycky je dobré vědět, jak se věci mají, a neriskovat zdraví. Také je dobré vědět, že pro zjištění kvality a čistoty vody nestačí zadat jen chemický rozbor. Ten, mimochodem, také nevychází příliš optimisticky. Nejlépe se ve srovnání „chemie“ jeví Struhařovský rybník. (V případě zájmu je možno po dohodě do protokolu o zkoušce nahlédnout.)

Spolek Kamenicko

Magie krajiny Kamenicka

Zatímco jedni se nad krásou kamenické krajiny rozplývají, druzí jsou k jejím svodům lhostejní. Lhostejnost a nezáměr je přesně to, kvůli čemu mizí ze světa hodnoty – kulturní, historické, přírodní i duchovní. Barbar není jen ten, kdo rozbíjí a ničí. Barbar je i ten, kdo zkáze nečinně přihlíží.

Dva příspěvky popisují okouzlení krásou, kterou v rychlém běhu života nevidí každý. Možná stačí trochu zpomalit a otevřít oči... První krok od nezájmu k zájmu je učiněn.

Krajinou Kamenicka pro potěchu duše

Pro mne a naše psy začíná procházka nebo výběh vždy v lese, který obklopuje Ringhofferovu hrobku. Tajemně krásná síla této lokality ve mně pokaždé vyvolá obdiv, jak rodina Ringhofferů dokázala vybudovat tak působivé pietní místo propojené s kostelem lipovou alejí. V bývalé hájovně u hrobky na nás obvykle čeká černá fenka Lexy. Šla by hned s námi, a tak trvá několik minut, než se s našimi kluky vyblázní. Další černá psí krasavice číhá za plotem ve Skuhři u rybníka. Je moc hodná a pekelně rychlá.

Louky mezi Skuhří a Kostelcem jsou nádhera sama. V létě tam slunce peče jako na Sahaře a v zimě se tam do mne opře severák. Letní vůně čerstvě posečené trávy i usušeného sena je neopakovatelná. V zimě tam bývá dost navátého sněhu. Drsný terén. Kostecký kostel sv. Martina nad tím vším vystavuje svoji věžičku a připomíná mi, že jsme právě tam pokřtili dceru.

Za chvíli už vcházíme do Kostelce. Hned v první chalupě u cesty k rybníku Markvart se vždy pozdravím s milou paní a jejím pejskem Mišou. Známe se již třicet let. Ona stále zahradničí a já stále chodím kolem. Za ty roky už víme o sobě hodně. Ale stejně tam pokaždé „zamrznu“ na dlouhé minuty a klevetíme. Další zastávky jsou v chatové osadě u Markvartu. Tam je pejsek Kuba. Nevrlý, z útulku. Až odsud si k nám lidé chodili pro kozí mléko, a tak se známe. Rybník Markvart je pro psy první osvěžovna. Tady hnízdí v rákosí ptáci. Na podzim se tu houfují a na zimu mažou někam na jih.

Pak už stačí přejít přes silnici z Těptína na Skalsko a jsme v lese. Kvůli běhu si vybírám spíše hliněné pěšiny. Potkávám tu lidi, se kterými se vidíme třeba jen jednou za dva roky. Magie toho lesa je mocná. O to silnější je tady setkání s kýmkoliv. Na Gryble si všichni odpočineme. Pod staletými buky je nádherně. Koruny stromů si tu zpívají svou písničku o světě, který byl a zase bude. Poprvé mne tam vzal strýc z Těptína. Bylo mi tak pět a dodnes to mám v paměti. Uběhlo padesát let a ty stromy mi připadají stále stejné. A vždy si

tu vzpomenu na svého kamaráda Jirku Zvoníčka. Tady je vždy se mnou, byť už se mnou sedm let neběhá. Miloval toto místo. Pokaždé mu v duchu slibuji, že v běhu ještě přidám. Stejně jsme se hecovali každou neděli při fotbale v tělocvičně. A někdy i v hospodě U Bernatů.

Ještě kousek a jsem skoro v Těptíně. U Iltisů se pozdravím se Zuzkou a moji psi něco nepublikovatelného zavrčí na její chrty. Jednou se poprali. U Dvořáků pohladíme retrívří princeznu a mineme hospodu bez piva. V knihobudce před hospodou asi není kniha, která by mi tohle vysvětlila. Na Višňovce pozdravíme fenku Máju a jsme na louce u „Antošáku“. Dříve to bylo pole a pamětníci mi kolikrát vyprávěli, jak tam pan Antoš s kravičkami do noci oral. Po setmění rozsvítil na pluhu lucernu a pokračoval za tmy. Takhle se dříve pracovalo. Můj dědeček na Slovensku mnohdy usnul únavou ve stodole, hned jak vypřáhl. A babička s večerí na stole lamentovala, kde je tak dlouho.

Krása naší přírody ve mně často vyvolává vzpomínky na dětství. Pevně doufám, že neprojde nápad zničit toto bohatství a zastavět to tu baráky, jak si přeje nový majitel těchto pozemků. Přišel odjinud a skoupil je. Neví, že v tomto místě je duše několika generací hospodářů. Bydlí tu dost lidí, kteří, jako já, toto místo pozitivně vnímají. Je to přece naše společné bohatství. Není zapsané v rejstřících a katastrofch. Máme ho zapsané v srdcích. Nenechme o něm rozhodovat lidi, kteří k tomuto místu nemají vztah, kteří zde vykáceli desítky nádherných stromů. Nejdřív bez povolení, pro letošní kácení si ho už obstarali. Kupodivu ho dostali.

Myšlenky mi letí hlavou a najednou jsme zase všichni doma. Cítím vnitřní klid. Potkal jsem pár milých lidí a promluvil s nimi. To je velká radost. Podzimní slunce zapadá nad Těptínem a já jdu zatopit v kamnech a shodit ze sebe běžecký mundúr.

Alois Kačerovský

Kamenickou krajinou se nejde nasytit

Shodou okolností jsem v Kamenici prožil jeden rok. Ráno jsem dojížděl do Prahy, odkud jsem se večer vracel a těšil se, až bude volný den, kdy přijdu k zastávce Kamenice – Kulturní dům a budu se rozhodovat, do kterého autobusu nastoupím a nechám se odvézt dvě tři stanice někam do krajiny a pak se zase budu do Kamenice vracet. To okolí je totiž ze všech stran lákavé a zajímavé a lze v něm pořád objevovat něco nového a pozoruhodného. Věděl jsem, že ať pojedu jakýmkoli směrem, bude to vždycky výhra a nějaké obohacení, neboť krajina kamenická, to je pořád nějaké překvapení, nějaký důvod něco v ní objevovat a obdivovat. Zamiloval jsem si

tam Hornopožárecké lesy, které si nezadají s končinami třeba na Šumavě, což pocítíte hned v Těptíně, a na Gryble čekáte, že se tam začnou slétat čarodějnice. Nebo směrem do Jílového jsem vždy žasnul nad tím, jak se to krásně položené středověké hornické město vyloupne z „krabatiny“ a představoval si, jak k němu proudí zástupy zlatokopů. Odměnou byl samozřejmě Štírlín, ten klenot krajinotvorby, možná nejkrásnější

přírodní park v okolí Prahy, který zvláště ve vegetačním období dýchal omamných dechem tisíce květů. Úžasná je soustava kamenických rybníků, Štířinský, Struhařovský, Mlýnský, které vypadají jako jezera v nějaké tajemné lesní zemi. Člověk vždy musel obdivovat několik generací Ringhofferů za jejich důvtip, se kterým zapojovaly tato díla do industriálního

systému, který přitom nebyl vůbec v protikladu s podstatou krajiny, ale naopak ji obohacoval a dotvářel. Ne, opravdu, krajina Kamenicka je dar a vy, kteří ho užíváte, si ho nenechte vzít nebo někým poškodit.

Jiří Peňás

Autor knihy Výpravy pro den a noc a jiných

Koně ve dvoře

Gillernův dvůr, Gillernhof – místní lidové názvy pro bývalý ringhofferovský hospodářský dvůr. Podobných bylo v Kamenici a jejím okolí několik. Dvůr ležící kousek od rodinné hrobky Ringhofferů se v 90. letech minulého století dostal do soukromých rukou, koupil jej pan Jan Gillern. Celou řadu let „ve dvoře“ stavěl a přestavoval, budoval zázemí pro chov jezdeckých koní. S jeho dcerou **Ilonou Heyrovskou** si povídáme nejen o proměnách areálu dvora a blízkého okolí, ale také o koních, kteří jsou její velkou láskou.

Paní Ilono, už jsme se o „dvoře“ či přesněji o jeho okolí v časopise Kamenicko zmiňovali. Bylo to v souvislosti s likvidací hromad koňského hnoje, které byly už dlouho trnem v oku lidem, kteří se pohybují v okolí dvora. Hromady jsou už nějakou dobu pryč, vášně kolem nich zřejmě utichly. Nevrátí se?

Já upřímně doufám, že se hromady hnoje už nevrátí. V současné době je s likvidací hnoje problém, zemědělci ho už nechtějí odebírat, dříve byli nadšení. Asi už hnojí svá pole jinak. Pan Žilík našťastí přišel na způsob, jak hnůj zpracovat a dále použít, tak doufám, že takto spolupráce vydrží. Jinak samozřejmě stále velmi rádi zásobujeme zahrádkáře v celém okolí, ale to by na likvidaci nestačilo.

Vaši koně se pasou v ohradách v blízkosti dvora. Jsou mezi nimi hříbata. Je na ně krásný pohled. Kolik jich je?

Je to krásné, že? Každý den nám ti malí výtržníci vykouzlí úsměv na tváři. Letos je jich pouze šestnáct. Loňská sezona byla, co se týče připouštění chovných kobyl, naprostá katastrofa. Buď kobyly nezabřezly vůbec, bylo několik potratů nebo zánětů placenty... No, doufám, že máme na několik let vybráno. Příští rok se má narodit dvacet pět hříbat, takže nás čeká spousta probdělých nocí a hromada práce s hříběcími novorozenci. První z nich by mělo být na světě už koncem února, poslední začátkem července.

Koně ale na pastvinách nezůstávají přes noc, pokud vím. Každý den je vodíte tam a zpět?

Ano, valnou většinu. Pokud někdy někdo zůstane venku, tak pouze ze zdravotních důvodů. Nachodíme s nimi za den běžně i 20 kilometrů.

Když se rodí hříbata, je to určitě velmi náročné období z hlediska péče o budoucí matku a pak i o narozené hříbě. Máte tým, na který se můžete spolehnout?

Ano, našťastí mám okolo sebe pár lidí, na jejichž pomoc se můžu spolehnout. Osobně jsem u každého porodu, partner mi pomáhá a několik kamarádů se se mnou střídá při hlídání kamer v porodních boxech, abych porod neprošvihla. Hříbátka se rodí zpravidla v noci a od nás dostane hříbě i kobyłka

základní ošetření, veterinář přijede zkontrolovat hříbě do 24 hodin po porodu.

K té porodní sezoně patří i spousta práce s dalším připouštěním chovných kobyl. To je tady veterinářka dvakrát v týdnu vyšetřit kobyly sonem, inseminaci zvládám sama. Čerstvé dávky spermatu létají DHL z Německa, Belgie, Holandska nebo Dánska. A když je potřeba inseminace mraženou dávkou, tak mě proklínají všichni zúčastnění. Veterinářka musí ke kobylyce každých 6 hodin ve dne v noci, protože je třeba se „trefit“ úplně přesně, aby bylo připuštění úspěšné. Také už se stalo, že takto jezdila 4 dny a 4 noci.

Vychováváte koně pro jezdecký sport. Vedete si nějakou statistiku úspěšnosti?

Mám paměť, jako slon ☺. Není hříbátko, které bych si nepamatovala, nebo koník, u kterého bych nevěděla, kde skončil. Jsem s nimi ve dvoře denně, to nejde zapomenout. Koně od nás jsou ustájeni fakticky po celém světě. Jeden valach je v Japonsku, jedna kobyłka na Mallorce. Vždy v zimě několika koníkům od nás závidím, protože jsou na Floridě nebo na Havaii. Nedávno se mi stala i úsměvná historka. Přišla mi fotka od neznámé osoby z Ameriky, byli na ní dva bělouši. Po chvíli zkoumání jsem identifikovala, že to je Crack a Millway. Oba vyrostli u mě ve dvoře a teď stojí vedle sebe v boxu někde v Americe ☺.

S jakým genetickým materiálem pracujete?

Chovám především drezurní a parkurové koně. Mateřskou plemennou knihou je kniha vedená v Německu v Oldenburgu. Hřebce používám z celé Evropy, především z Německa, Holandska, Belgie, Dánska, občas z Rakouska.

Genetické vlohy jsou důležité, ale není to asi stoprocentní záruka úspěchu. Kdy se dá poznat, že to či ono hříbě má předpoklady stát se úspěšným?

O stoprocentní záruce se jistě mluvit nedá, i když je fakt, že u drezurního hříběte vám to řeknu první den, když vyjde z boxu, což je tak dva, tři dny po porodu, pokud je hříbě zdravé. U skokového koně lze sportovní úspěchy s větší jistotou předpokládat až ve třech letech. Pro úspěchy v drezurním i parkurovém sportu je pak ještě důležitá tzv. jezditelnost a ochota zvířete spolupracovat, což poznáme až u tříletých. A musí být zdravý. Je velice důležité nepokazit ten začátek. Aby si kůň s prvními jezdeckými lekcemi nespojoval stres, strach, bolest atd. To se pak velice těžko opravuje a někdy to ani opravit nejde. Proto se všemi našimi mladými koňmi začínáme laskavě a důsledně tady u nás, s ohledem na jejich individuální projevy.

Vedete nějak hříbata? Učíte je dovednostem?

Ano, samozřejmě. Denně je s každým hříbětem třeba něco dělat. Přibližně do týdne od porodu dostane hříbátko poprvé ohlávku, za další týden se bere na vodítko. Musí se nechat chytit, držet při nasazování i sundávání ohlávky. Také se učí zvedat nohy, aby mu mohl kovář udělat korektury kopyt. Dostávají odčervení, očkují se. Při úrazu se musí hříbě nechat ošetřit, zavázat ránu, nechat si dát injekci. A když jsou odstavena od mámy kobyly a odjíždějí „do školky“, musí se nechat naložit do přepravního vozíku. Základem je jejich důvěra k člověku, nesmí se bát. Pak jde všechno snadno. Ne všichni chovatelé to takto dělají, ale já trvám na tom, že je to jediná správná cesta.

Jaký je váš největší úspěch v chovu? Jakými úspěchy se mohou pochlubit koně z vašeho chovu?

Co je to úspěch? Dobré umístění na špičkových závodech? Ocenění chovatelských úspěchů? Samozřejmě, že člověk v mé pozici stojí tak trochu o všechno a přináší mu to uspokojení. Největší radost mívám, když se povede najít dvojici, která si prostě sedne – myslím jezdce a koně. To je pak šťastný kůň i jezdec a to je moje největší odměna. Dostávám pak spoustu fotek, jak se jim daří, a jsem pyšná.

Potěšená jsem byla, že jedna kobylka z mého chovu získala kvalifikaci na paralympiádu do Paříže. To je obrovský úspěch, protože kromě drezurních schopností musí mít ještě top „charakter“. A jeden koník, který je se svým jezdcem v Rakousku, má kvalifikaci na mistrovství světa mladých koní. Na letošní přehlídce dvanácti našich hříbat, kterou každoročně v červenci přijíždějí realizovat komisaři z Oldenburgu, jsme obdrželi čtyři ocenění elity, což je v rámci ČR největší úspěch, a procentuálně jsme předběhli i spoustu zahraničních stájí (v dlouhodobě sledované statistice vychází na deset hříbat v přehlídce jedno ocenění elitou). To mě potěšilo moc.

Máte ve dvoře ustájeny také koně klientů odjinud, např. z Prahy?

Ano, samozřejmě. Někdo bydlí poblíž, někdo dojíždí z Prahy. Občas jsou tady i koně zahraničních klientů, třeba na výcvik. Ale ti za nimi samozřejmě nejezdí denně. Někteří majitelé zde ustájených koní se dokonce stěhují třeba z Prahy blíže k nám

za svými koňskými miláčky. To je spíše výjimečně, ale je to hezké, že?

Často se ozývají stížnosti na to, že koně ničí cesty, kudy chodí pěší. Zejména v zimě, nebo v deštivých obdobích. Musí se koně pohybovat mimo ohrady?

Ono je pro koně velmi, velmi důležité, aby mohli chodit ven, aby nebyli pořád „zavření“ v hale nebo na jízdně. Mladí koně venku získávají lépe rovnováhu a u všech koní je to strašně důležité pro jejich psychiku. Je to stejné jako třeba u pejsků. Ti, co nikdy neopustí kotec, také nejsou v pohodě. Samozřejmě se snažíme neničit cesty svévolně. Kůň však váží přes 600 kilogramů, když je mokro, tak prostě nepřeběhne jako pejsek. Vůbec si neumím představit, že by si koně nemohli vyčistit hlavu venku. To by opravdu komplikovalo spolupráci jezdců, koní i jejich pečovateli.

Jaké plány máte s dvorem? Na českém venkově se můžeme často setkat s tím, že bývalé hospodářské dvory, kde jsou nyní ustájeni koně, jsou v bezvadném stavu. Totéž platí pro jejich okolí.

Snažíme se uvést dvůr do co nejlepšího stavu, hodně se nám už povedlo, když porovnáme s fotkami z doby, kdy jsme se stali majiteli. Ale největší brzdou jsou samozřejmě finance. Konec na rekonstrukci nevydělají a na dotace jsme ve strašně špatné lokalitě. Dotace míří do malých vesnic na konci světa, ne do velké obce u Prahy. Děláme, co můžeme, abychom postupně nějakou finanční podporu získali a zase vše o kousek posunuli. Někdy, když vidím krásné areály v zahraničí, úplně závidím. Ale pak si přečtu na vývěsní tabuli, že areál byl založen v roce 1641. To už je prostě řada generací, které to budují, já jsem zatím ta první.

Koňské pastviny jsou často ozdobou krajiny. Jezdecký sport a chov koní nepochybně do české krajiny patří. Problémem mohou být ohrady, které znesnadňují, někde dokonce i znemožňují průchod krajinou. I v okolí Kamenice taková místa jsou. Jak vnímáte tento problém?

Vidíte, tohle mě nikdy nenapadlo. Podle mě je možné každou ohradu obejít ☺.

Ne každou a ne pohodlně. Chovatelé koní někdy zaplotí pozemky až ke křoví, k remízům. Tudy pak cesta doslova nevede... Stačilo by právě jen myslet na druhé. Zdánlivá maličkost. Ale vždycky je všechno spojeno s dobrou vůlí, s chutí se domluvit a třeba i spolupracovat s tím druhým. Jak vstřícný je ke svému okolí „dvůr“?

Jsmo vstřícní k těm, kteří se chtějí přijít na hříbátka podívat, ptají se, prostě se zajímají. Z určitého hlediska je u nás zahrádkářův ráj – hnůj můžeme zájemcům i naložit. Na druhé straně mám vždy dobrý pocit, když vidím, že například lidé za volantem jsou ochotni nám uhnout, mají pochopení. Vítejte i zájem o péči o koně a jejich sportovní tréninky. Lze se dohodnout na prohlídce areálu s malým výkladem apod. Také přijímáme nové děti i dospělé do výcviku.

Děkuji za rozhovor a přeji mnoho chovatelských úspěchů.

Michaela Valentová

Mulino aneb Itálie na talíři

*Pokud se chcete cítit jako v Itálii,
vydejte se směle k nám*

PIZZA MULINO v Kamenici, navazuje na úspěšný projekt PIZZA MULINO v obci Jílové u Prahy – Kabáty, realizovaný na místě bývalého Podměstského mlýna, jehož původ je datován kolem roku 1620.

Právě tato historická vazba stojí i za původem názvu tohoto projektu („mulino“ – originální ital-ské označení pro „mlýn“). Nová provozovna se nachází v obci Kamenice – Nová Hospoda v ul. Jednosměrná 2367.

Naše vyhlášená **pizza** je připravována výhradně z kvalitních italských surovin a přináší tak chuť pravé, autentické pizzy, kterou najdete v Itálii. Proto používáme pouze a jedině kvalitní italské suroviny, počínaje bio moukou, výborné italské sýry, uzeniny a sugo z chutných rajčat.

Tajemství naší vynikající pizzy tkví v procesu pomalého kynutí, aby pizza byla lepší, nadýchanější, chutnější a stravitelnější a v jejím pečení v nejkvalitnějších pecích italské **značky Rinaldi superforni**.

PO: ZAVŘENO
ÚT–NE: 11:00 – 21:00

Naší specialitou je **pizza mulino**, kterou najdete pouze u nás.

Nabízíme:

- 16 druhů originálních pizz (Ø 33 cm)
- foccacia
- ingredience navíc dle volby zákazníka
- saláty
- dezerty, zmrzlina
- nealko nápoje
- italská bílá a červená vína, prosecco a pivo

V naší pizzerii zažijete pravou italskou atmosféru při posezení v masivních dřevěných stůlů a v zimě u krbu. Samozřejmostí je venkovní zahrádka. Na své si přijdou i příznivci nápaditého interiéru, který snoubí nostalgickou tradici se současnými trendy.

Příjemný personál, vycházející vstříc přáním zákazníka.

PŘIJĎTE A OCHUTNEJTE

Jednosměrná 2367, Nová Hospoda, 251 68 Kamenice

+420 606 856 856

pizzamulino.cz

www.pizzamulino.cz

Platba: hotově, online, kartou

Podzimní akce spolku Kamenicko

Zavzpomínejte si s námi na společně strávené chvíle. Krmítka u všedobrovické hasičárny jsme mohli vyrobit díky finanční podpoře obce Kamenice. Povídání s Jiřím Peňásem, redaktorem týdeníku Echo a autorem série cestopisů Výpravy, nám pomohla zorganizovat paní Dagmar Walachová, vedoucí obecní knihovny, spolu s kolegy z KC Kamenice. Děkujeme a těšíme se na další spolupráci.

Děkujeme všem, kteří podpořili vznik tohoto čísla. Pokud se Vám náš časopis líbí, můžete nám přispět na vydání dalších čísel. Číslo účtu pro případné dary 2801133793/2010. Na žádost obratem vystavíme darovací smlouvu.